

κορέσει τὰς κτηνώδεις αὐτῶν ὀρμάς, ἔνθεν δὲ ὠφελήθῃσι τοῦλάχιστον ἐκ τῆς πωλήσεως αὐτῶν. Πολλὰ γυναικες μὴ δυνάμεναι νὰ τύχῃσι τοῦ θανάτου μετὰ πάλιν λυσσώδη ἀνταξίαν τῆς φρουρᾶς αἱ μὲν ἐρρίπτοντο ἐκ τῶν στεγῶν τῶν οἰκιῶν κρατοῦσαι τὰ ἑαυτῶν βρέφη καὶ τοὺς παῖδας, αἱ δὲ κραυγάζουσαι: «εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν θάλασσαν» σπεύδουσαι εὕρισκον ἐκεῖ τὸν θάνατον· ἄλλαι δὲ ἐκρήμιζον τὰ τέκνα καὶ ἑαυτὰς εἰς τὰ φρέατα, ἄλλαι δὲ ἐρρίπτοντο εἰς τὰς φλόγας καὶ ἄλλαι ἀλλαχοῦ ἄλλον εὕρισκον ἐν χαρᾷ θάνατον προσαγορεύουσαι πατέρας, μητέρας, ἀδελφούς, ἀδελφὰς καὶ τέκνα τεθνεώτας τε καὶ ζῶντας. ἔπεται τὸ τέλος.

ΑΦΙΑΙΡΟΥΤΑΙ
ΤΗ: ΗΓΕΜΟΝΙΑΔΙ ΣΟΦΙΑ:

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ ΤΩΝ ΧΟΕΝΖΟΛΛΕΡΝ
(ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ ΜΕΧΡΙ ΤΟΥ ΝΥΝ)

Παραγωγή τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

Χοενζόλλερν ὠνομάσθη οὐ μόνον ὁ οἶκος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν τῇ νοτιοδυτικῇ ἄκρᾳ τῆς Γερμανίας κειμένη μικρὰ τῆς ἄνω Σουαβίας χώρα¹, ἧς τὰ μέλη αὐτοῦ πρὸ αἰῶνων ἤρχον, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ὑψηλοῦ (866 μ.) βράχου, ὅστις εἰς ἀπόστασιν 4 μὲν περίπου ὠρῶν τῆς Βυττεμπεργικῆς πόλεως Τυβίγγης, ἡμισείας δὲ μόνον ὠρας τῆς Χοενζόλλερικῆς πολίχνης Χέχιγγεν ὡς πελώριός τις γίγας ὑψοῦται· διότι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου τούτου ἰδρύθη ὁ ἀρχαιότατος οἰκογενειακὸς τῶν Χοενζόλλερν πύργος, περὶ οὗ οἱ Σουαβοὶ χωρικοὶ διηγοῦνται παλαιούς καὶ ἀξιοπεριέργους μύθους, ἀναφερομένους εἰς τὸν περιφανῆ οἶκον, οὗτινος ὑπῆρξεν ἡ κοιτίς.

Ὁ πύργος οὗτος ἐν μέσῳ ὀχυρωτάτου φρουρίου ὑπερηφάνως ἰστάμενος ἀνικοδομήθη μεγαλοπρεπῶς τῷ 1850 ἐπὶ τῶν ἐρείπιων τοῦ παλαιοῦ πύργου καὶ φρουρίου κατὰ τὸ ἀρχαῖον σχέδιον (ῥυθμὸν τοῦ ἰδ' αἰῶνος) κοινῇ δαπάνῃ τῶν τριῶν οἰκῶν τῶν Χοενζόλλερν—1) τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Πρωσσίας, 2) τοῦ ἡγεμονικοῦ οἴκου Χοενζόλλερν-Σιγμαρίγγεν καὶ 3) τοῦ ἡγεμονικοῦ οἴκου Χοενζόλλερν-Χέχιγγεν².

¹ Ἀπὸ τῶν ἐπάλλξεων τοῦ φρουρίου ἡ ἄποψις εἶνε γοητευτικώ-

1) Ἡ μεγαλάνυμος αὐτῆς χώρα—ἧτις μέχρι μὲν τοῦ 1623 ἦτον ἀπλή κομητία, ἀπὸ δὲ τοῦ 1623 μέχρι τοῦ 1849 ἡγεμονία ἀνεξάρτητος καὶ κληρονομικὴ—περικυκλωμένη ὑπὸ τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης καὶ τοῦ μεγάλου δουκάτου τοῦ Βάδεν περιέχει 1142 τετραγ. ΚΜ. καὶ διατελεῖ ἀπὸ τῆς 7 Δεκεμβρίου τοῦ 1849 ὑπὸ τὴν ἄμεσον κυριαρχίαν τῆς Πρωσσίας ἀποτελοῦσα ἐν τῶν διαμερισμάτων αὐτῆς ὑπὸ τὸ ἄπλοῦν ὄνομα Χοενζόλλερν.

2) Ὁ οἶκος οὗτος ἐξέλιπε παντελῶς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ τελευταίου ἄρρενος αὐτοῦ μέλους, τοῦ ἡγεμόνος Φρειδερίκου—Γουλιέλμου—Κωνσταντίνου ἀποθνήσκοντος τῇ 8 Σεπτεμβρίου 1869.

τάτη καὶ πανοραματικῇ· διότι δύναται τις ἐντεῦθεν νὰ παρακολουθήσῃ τὸν μέλανα δρυμὸν εἰς μεγίστην ἀπόστασιν καὶ τὸν ποταμὸν Νέκκαρ ἐλισσόμενον ὀφιοειδῶς διὰ δασῶν, ἀγρῶν, λειμῶνων, ἀμπελώνων καὶ κωμῶν τῆς Σουαβίας περιβεβλημένων ὑπὸ τῶν διαφόρων κλάδων τοῦ Μέλανος Δρυμοῦ. Ἐν μίᾳ δὲ τῶν αἰθουσῶν τοῦ κολοσσιαίου τούτου μεγάρου τέρεται τις ὄρων τὰς εἰκόνας πάντων τῶν κομητῶν καὶ ἡγεμόνων Χοενζόλλερν ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου, ἧτοι τὸ μέγα στέλεχος τοῦ γενεαλογικοῦ δένδρου τοῦ περικλεοῦς Χοενζόλλερικοῦ οἴκου μετὰ τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων κλώνων αὐτοῦ θαυμασιῶς καὶ καθ' ἱστορικὴν ἀκρίβειαν ἐζωγραφημένας ὑπὸ χρωστῆρος δεξιωτάτου¹.

Μυθικὴ καταγωγὴ αὐτοῦ.

Ἡ ἀρχαιότης τοῦ ὄσφ ἀρχαίου, τόσφ εὐθαλοῦς καὶ ἐνδόξου οἴκου τῶν Χοενζόλλερν, ὃν ὅλως ἀπίθανοι μυθικαὶ παραδόσεις συνδέουσι μετὰ τοῦ γοτθολομβαρδικοῦ οἴκου Colaltis, ὡς καὶ μετὰ τῆς παλαιᾶς ῥωμαϊκῆς γενεᾶς τῶν πατρικίων Colonnas, ἀνάγεται κατὰ τινα λίαν πιθανὴν παράδοσιν μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ὀγδόου μ. Χ. αἰῶνος. Κατὰ τὴν παράδοσιν δὲ ταύτην ὁ ἀρχαιότατος τῶν προγόνων τῶν Χοενζόλλερν τυγχάνει ὁ περικλεὴς Σουαβὸς κόμης Θάσσιλος (Thasilo), ὅστις ἀκμάσας περὶ τὰ 800 μ. Χ. ἔκτισε πρῶτος τὸν ἱστορικὸν οἰκογενειακὸν πύργον ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ τεραστίου βράχου Zollern ἢ Hoenzollern.

Οὕτω δὲ ὁ μεγαλάνυμος οὗτος βράχος ἐχρησίμευσεν ὡς λίκνον τοῦ ὀμωνύμου κραταιοτάτου καὶ μεγαλοπραγμονεστάτου τῆς οἰκουμένης ἡγεμονικοῦ οἴκου, ὅστις τὴν βαθμιαίαν μὲν ἀλλ' ἀδιάκοπον αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεώς του ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ ἀνύψωσιν ὀφείλει πρῶτιστα καὶ κυριώτατα εἰς τὴν πίστιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεόν Τὸ «Nihil sine deo» (Μηδὲν ἄνευ τοῦ Θεοῦ) ὑπῆρξεν ἀνεκαθεν τὸ συμβολικὸν ῥητὸν τοῦ ἀρχαίου οἰκοσήμεου τῶν Χοενζόλλερν, ὧν οἱ ἀπόγονοι διὰ τῆς ἀκαταπονήτου φιλοπονίας, τῆς εἰλικρινείας, τῆς ὑποταγῆς εἰς τοὺς νόμους τοῦ γερμανικοῦ κράτους καὶ τῆς ὀλοφύχου ἀφοσιώσεως εἰς τὰ συμφέροντα αὐτοῦ κατάρθωσαν νὰ ἐκπληρώσῃσι κατὰ γράμμα τὸ σύνθημα τῶν προγόνων αὐτῶν ἐξαπλωθέντες ἀπὸ τοῦ ῥηθέντος ὀρεινοῦ τῆς Σουαβίας βράχου μέχρι τῆς βαλτικῆς θαλάσσης (Vom Fels zum Meer!)

Ἱστορικὴ καταγωγὴ αὐτοῦ καὶ πρῶτοι κόμητες.

Κατ' αὐστηράς δ' ὁμῶς ἱστορικᾶς πηγᾶς καὶ μαρτυρίας πρῶτοι πάντων μετὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ ὀνόματος Zollern

1) Ἐν τοῖς περιπέτοις τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου τούτου πύργου, ὃν τρίς κατὰ τὴν ἐν Γερμανίᾳ διατριβὴν μου ἐπισκεφθεὶς ἐπιμελῶς περιεργάσθην, ὑπάρχουσι καὶ δύο ναοὶ ὁ εἰς καθολικὸς, ὁ δ' ἕτερος προτεσταντικὸς· διότι, ὡς γνωστόν, ὁ μὲν αὐτοκρατορικὸς οἶκος τῆς Πρωσσίας ἀνήκει εἰς τὴν λουθηρανικὴν ἐκκλησίαν, ὁ δὲ ἡγεμονικὸς οἶκος τῶν Χοενζόλλερν Σιγμαρίγγεν διέμεινε πιστὸς εἰς τὸν καθολικισμόν. Ἐν τῷ περιβόλῳ δὲ τοῦ φρουρίου ἱσταται καὶ κολοσσιαῖος ἐκ χαλκοῦ ἀνδριάς τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας Φρειδερίκου Γουλιέλμου τοῦ Δ'.

παρουσιαζόμενοι πρόγονοι και άρχηγέται του οίκου είνε οι κόμητες Βουρχάρδος και Βέτζελ (Burchard und Wezel von Zolorin Zolre), εΐτινες τῷ 1061 ἐν τινι τῶν ἐμφυλίων ἀγώνων, τῶν γενομένων κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀνηλικιότητος τοῦ αὐτοκράτορος Ἑρρίκου τοῦ Δ', ἔπεσαν ἀνδρείως μαχόμενοι. Ὁ υἱὸς τοῦ Βέτζελ Ἀδελθέρτος κόμης τοῦ Zollern-Haigerloch ἴδρυσε τῷ 1095 ἐν Ἀλπιρσβᾶχ ἐπὶ τοῦ Μέλανος Ἀρυμοῦ Μοναστήριον, ἐν ᾧ μετὰ τῆς εὐσεβοῦς αὐτοῦ Ἰρμιντρούδης ἀπέθανε καὶ ἐτάφη.

Καὶ ἡ μὲν οἰκογένεια αὕτη τῶν κομητῶν τοῦ Zollern-Haigerloch ἐξηφανίσθη περὶ τὰ τέλη τοῦ ἑβ' αἰῶνος. Ἡ συνέχεια ὅμως τοῦ ἀειθαλοῦς Χοενζόλλερικοῦ οἴκου διετηρήθη διὰ τῶν υἱῶν καὶ διαδόχων τοῦ ἐτέρου ἀδελφοῦ Βουρχάρδου, οὗτινος ὁ υἱὸς Βουρχάρδος Β'—συγγενῆς τοῦ δουκὸς τῆς Σουαβίας Φρειδερίκου τοῦ Στάουφερ—κατέλιπε τέσσαρας υἱοὺς τὸν Βουρχάρδον, τὸν Ἐγινον, τὸν Φρειδερίκον καὶ καὶ τὸν Γουδεφρείδον. Τούτων ὁ μὲν πρῶτος ἐθεμελίωσε τὸν οἶκον τῶν κομητῶν Hohenberg, ὅστις ἐξηφανίσθη παντελῶς τῷ 1486· ὁ δὲ τρίτος υἱὸς κόμης Φρειδερίκος Α', ὁ συνοδεύσας τὸν αὐτοκράτορα Ἑρρίκον τὸν Ε' εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐκληρονόμησε τὸν οἰκογενειακὸν πύργον Zollern. Ἀποθανὼν δὲ τῷ 1115 κατέλιπε διάδοχον τὸν υἱὸν τοῦ Φρειδερίκου Β' καὶ τοῦτον δὲ τελευτήσαντα τῷ 1139 διεδέξατο ὁ Φρειδερίκος Γ' ὅστις ἐπιστήθιος φίλος τοῦ τε περικλεεστάτου αὐτοκράτορος Φρειδερίκου Α' τοῦ Βυρβαρόσσα καὶ τοῦ Ἑρρίκου ΣΤ' ὑπῆρξεν. Ὁ Φρειδερίκος Γ' νυμφευθεὶς τὴν κόμισσάν Σοφίαν Raars, θυγατέρα καὶ κληρονόμον τοῦ κόμητος τῶν πύργων τῆς Νυρεμβέργης Κορράδου Β' ἔλαβε τῷ 1191 ὡς κληρονομίαν τὴν κομητείαν τῆς Νυρεμβέργης. Ἀποθανὼν δὲ τῷ 1201, ἐτάφη ὡς καὶ πολλοὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Heilsbronn. Τούτου οἱ δύο υἱοὶ Φρειδερίκος Δ' καὶ Κορράδος Γ' κυβερνήσαντες κατ' ἀρχὰς ὁμοῦ τὰς δύο χώρας ἐχωρίσθησαν βραδύτερον θεμελιώσαντες τῷ 1227 ὁ μὲν νεώτερος Κορράδος Γ' τὴν φραγκικὴν κληθεῖσαν γενεαλογικὴν γραμμὴν (Fränkische Linie), εἰς ἣν ἀνήκει ὁ εὐθαλὴς βασιλικὸς οἶκος τῆς Πρωσσίας, ὁ δὲ πρεσβύτερος Φρειδερίκος Δ' τὴν σουαβικὴν λεγομένην γραμμὴν (Schwäbische Linie), ἐξ ἧς προέκυψαν βραδύτερον οἱ δύο οἴκοι τῶν ἡγεμόνων Χοενζόλλερν, θεμελιωθέντες ὑπὸ τῶν δύο τοῦ Καρόλου Α' υἱῶν ἧτοι τοῦ Καρόλου Β', θεμελιωτοῦ τοῦ ἀειθαλοῦς ἡγεμονικοῦ οἴκου Hohenzollern-Sigmaringen¹

(1) Ὁ ἡγεμονικὸς οὗτος οἶκος, ὅστις ἔδραν αὐτοῦ ἔχων τὸ Σιγμαρίγγεν ἡγεμόνευε μέχρι τῆς 7 Δεκεμβρίου τοῦ 1849 τῆς Χοενζόλλερικῆς χώρας, χάριν τῆς ὑπὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ σκῆπτρον ἐνώσεως ἀπάσης τῆς Γερμανίας παρεχώρησε τὰ κυριαρχικὰ αὐτοῦ δικαιώματα εἰς τὸ στέμμα τῶν βασιλέων τῆς Πρωσσίας διατηρήσας κατὰ τύπους μόνον τοὺς κυριαρχικοὺς τίτλους του. Τοῦ σουαβικοῦ δὲ τούτου κλάδου ἀρχηγὸς καὶ ἐπὶ φιλῶ ὀνόματι μόνον ἡγεμὼν τοῦ Χοενζόλλερν τυγχάνει νῦν ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ῥωμανίας Καρόλου Λεοπόλδου, ὅστις ἐκλεγείν τῷ 1870 βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας ἐγένετο ἡ ἀφορμὴ τοῦ Γαλλογερμανικοῦ πολέμου.

καὶ τοῦ Eitelfriedrich θεμελιωτοῦ τοῦ πρὸ μικροῦ, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ σημειώσει εἶπομεν, ἐκλιπόντος ἡγεμονικοῦ οἴκου Hohenzollern Hechingen.

Καὶ περὶ μὲν τοῦ Σουαβικοῦ οἰκογενειακοῦ κλάδου, οὗτινος γόνος εἶνε καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ῥωμανίας Κάρολος, θὰ γράψωμεν τὰ εἰκότα ἐν προσεχεῖ τινι τοῦ Ἀπόλλωνος τεύχει, περὶ δὲ τοῦ ἐτέρου κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ σημειώσωμεν νῦν τὰ δεόντα τοσοῦτον μᾶλλον, ὅσῳ πολλὰς ἀνακριθείας καὶ πολλὰ τὰ ἐσφαλμένα ἀνέγνωμεν περὶ αὐτοῦ οὐ μόνον ἐν τῷ ἡμετέρῳ περιοδικῷ τύπῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς γαλλικαῖς ἐφημερίσι¹. Τοιαύτη δὲ καὶ τοσαύτη εἶνε ἡ ἐπιπολαιότης καὶ ἡ ἀμάθεια τῶν ἡμετέρων, ὥστε καὶ ἐν αὐτῇ τῇ σπουδαιοτέρῳ τῶν παρ' ἡμῖν ἐφημερίδων Μακεδῶν τις δὲν ἐδίστασε νὰ δημοσιεύσῃ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀμαρτήμασι καὶ ὅτι ὁ μὲν οἶκος τῶν βασιλέων τῆς Πρωσσίας ἀνήκει εἰς τὸν σουαβικὸν κλάδον, ὁ δὲ οἶκος, ἐξ οὗ καταγεται ὁ βασιλεὺς τῆς Ῥωμανίας, εἰς τὸν Φραγκονικόν!!! (βλ. «Ἐφημερίδα» τῆς 17 Ὀκτωβρίου τοῦ 1889).

Φραγκονικὸς κλάδος.

Τὸν Κορράδον Γ', ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποῦ οὗ φραγκονικὸς καλούμενος κλάδος ἠτύχησε ν' ἀποκτήσῃ ἡγήτην διακεκριμένον καὶ ἀφωσιωμένον τῇ γερμανικῇ αὐτοκρατορίᾳ, διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος Γ' (1261—1297), ὅστις διαμείνας πάντοτε πιστὸς εἰς τὴν κραταιὰν αὐτοκρατορικὴν γενεὰν τῶν Στκουφερ ἐγένετο λίαν γνωστὸς κατὰ τὴν ἀποφασιστικὴν μάχην τῆς Μπρχφέλδης, ἐν ἣ ἠρωϊκῶς ἀγωνισάμενος περιφανῶς διεκρίθη. Τὸν Φρειδερίκον Γ' ἀποθανόντα διεδέξατο ὁ νεώτερος αὐτοῦ υἱὸς Φρειδερίκος δ' Δ' (1297—1332), ὅστις εἰς μὲν τὴν κατὰ τῆς Ῥώμης ἐστρατείαν Ἑρρίκου τοῦ Ζ' ἠκολούθησε τὸν αὐτοκράτορα, τῷ δὲ 1314 ἐνώθεις

1) Ἐκτενεστάτας πληροφορίας περὶ τε τοῦ στελέχους, τῶν κλάδων καὶ τῆς ἀνωψώσεως τοῦ Χοενζόλλερικοῦ οἴκου δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ εὑρῶσιν ἐν τοῖς ἐξῆς γερμανικαῖς συγγράμμασι.

«Hohenzollernsche Forschungen» ἐκδ. ἐν Βερολίῳ τῷ 1847 εἰς 4 τόμ. καὶ «Monumenta Zollerrana» ἐκδθ. ὁμοίως ἐν Βερολίῳ ἀπὸ τοῦ 1852 μέχρι τοῦ 1866 εἰς 7 τόμους ὑπὸ Stillfried καὶ Märker. — Hohenzoll Chronik ἐκδ. ἐν Σιγμαρίγγεν τῷ 1860 ὑπὸ Barth. — (Die Grafschaft Hohenzollern» ἐκδθ. ἐν Στουτγάρτη τῷ 1873 ὑπὸ Cramer. ὡς καὶ τὸ τελευταῖον περὶ τοῦ Χοενζόλλερικοῦ οἴκου ἔργον τοῦ x. Smid. — «Die Ahnherren des preussischen Koenigshause» ἐκδ. ἐν Βερολίῳ τῷ 1854 καὶ «Geschichte des preussischen Königshauses bis 1140» ἐκδθ. ἐν Βερολίῳ τῷ 1861 ὑπὸ Riedel. — «Stammtafel des gesammthausen Hohenzollern» ἐκδθ. ἐν Βερολίῳ τῷ 1879 ὑπὸ Stillfried. — «Die Hoenzollern und das deutsche Vaterland» ἐκδθ. ἐν Μονάχῳ τῷ 1884 ὑπὸ Stillfried καὶ B. Kugler. — «Die aelteste Geschichte des gesammthausen des Koeniglichen und Fürstlichen Hohenzollern.» ἐκδθ. ἐν Τυβίγγῃ τῷ 1881 ὑπὸ Schmid. — «Die Kurmark Brandenburg . . . vor Ausbruch des franz. Kriegs 1806» ἐκδθ. ἐν Λειψία τῷ 1847 ὑπὸ Passewitz. — «Hohenzollernsche Kolonisationen» ἐκδθ. ἐν Λειψία τῷ 1874 ὑπὸ Beheim Schwarzbach. — «Der brandenburgischpreussische Staats-haushalt . . . » ἐκδ. ἐν Λειψία τῷ 1886 ὑπὸ Riedel.

μετὰ τῶν Βαυαρῶν καὶ νικήσας κατὰ τὴν μάχην τοῦ Mühl-dorf ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ μεγαλοφύχου Λουδοβίκου τῆς Βαυαρίας «Σωτὴρ τοῦ κράτους». Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φρειδερίκου οἱ δύο αὐτοῦ υἱοὶ Ἰωάννης ὁ Β' († 1357) καὶ Ἀλβρέχτος ὁ ὠραῖος συνωμολόγησαν εἰρήνην τῷ 1347 μετὰ τοῦ Καρόλου Δ'. Τῷ 1363 ἀνέλαβε τὴν κομητείαν τῆς Νυρεμβέργης ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Φρειδεοῖκος ὁ Γ' (1358—28). Τοῦτον δὲ διεδέξαντο οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ Ἰωάννης ὁ Γ' († 1420) καὶ Φρειδερίκος ὁ ΣΤ', ὃν ὁ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας Σιγισμουῆδος προχειρισθεὶς βασιλεὺς τῆς Γερμανίας, διώρισε τὴν μὲν 7 Ἰουνίου τοῦ 1411 κυβερνήτην, τὴν δὲ 30 Ἀπριλίου τοῦ 1415 ἐκλέκτορα τοῦ Βρανδεμβούργου! διὰ τὴν μεγίστην συνδρομὴν καὶ τὰς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας, ἃς ὁ Φρειδερίκος καὶ ὡς σύμβουλος του καὶ ὡς στρατηγὸς εἶχε πράξῃ τῷ Σιγισμουῆδι προηγουμένως εἰς πάντας τοὺς πολέμους, οὗ διεξήγαγεν². Οὕτω δὲ ὁ τέως μικρὸς κόμης τῶν πύργων τῆς Νυρεμβέργης Φρειδερίκος ὁ ΣΤ' μετωνομάσθη νῦν Φρειδερίκος Α' ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεμβούργου.

Ἐκλέκτορες τοῦ Βρανδεμβούργου.

Ὁ Φρειδερίκος Α' γενόμενος κύριος τῆς Βρανδεμβουργικῆς μαρκίας ἐγένετο συγχρόνως καὶ ἀρχηγέτης νέας εὐκλειεστάτης ἐν τῇ γερμανικῇ ἱστορίᾳ περιόδου τοῦ Χοενζολλερικοῦ οἴκου³, ἀφοῦ πολὺ εἰργάσθη καὶ πολλὰ ὑπέστη καὶ πολλὰ καὶ ἀνυπερβλήτους δυσχερείας ὑπερεπήδησεν, ἵνα προπαρασκευάσῃ τῷ τε οἴκῳ αὐτοῦ καὶ τῇ πατρίδι πανένδοξον μέλλον.

Τὸν Φρειδερίκον Α' ἀποθανόντα τῷ 1440, διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος ὁ Β' (1440—70), ὅστις ἰκανὸς χώρας καὶ πόλεις καὶ μάλιστα τὸ Βερολίον ὑπὸ τὸ σκήπτρον αὐτοῦ καθυπέταξε. Τοῦτον διεδέξατο ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀλβρέχτος Ἀχιλλεὺς (1470—1486), ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποῦ αἱ φραγκονικαὶ κτήσεις ἐχωρίσθησαν εἰς μαρκίας τοῦ Βρανδεμβούργου. Τὸν Ἀλβρέχτον διεδέξατο ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν του Ἰωάννης Κικέρων (1486—99) καὶ τοῦτον πάλιν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωακίμ Α' (1499—1535), ὅστις ὑπῆρξεν εἰς τῶν σπουδαιότερων ἀντιπάλων τῆς Μεταρρυθμίσεως. Οὗτος ἔδρυσεν τῷ 1506 τὸ Πανεπιστήμιον τῆς παρά τὸν Ὀδερὸν Φραγκφούρτης καὶ τῷ 1516 τὸ ἀνώτατον δικαστήριον (Ἄρειον Πάγον) τοῦ Βερολίνου. Οἱ δύο αὐτοῦ υἱοὶ (1535—1541) ὁ ἐκλέκτωρ Ἰωακίμ Β' καὶ ὁ Ἰωάννης παρεδέξαντο τῷ 1539 τὴν προτεσταντικὴν ὁμολογίαν γενόμενοι λουθηρανοὶ. Ἐν τού-

τοις ὁ Ἰωακίμ ἠκολούθησε λίαν ἐπιφυλακτικὴν πολιτικὴν κατὰ τὸν Σμαλκαλδικὸν πόλεμον. Μόνον μετὰ τὴν εἰρήνην τῆς Αὐγούστης (1555) ἐκηρύχθη προστάτης τῆς Μεταρρυθμίσεως, πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὁποίας καὶ σύνοδον ἐν Βερολίνῳ συνεκάλεσεν. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης Γεώργιος (1571—1598) συνήνωσε πάλιν ἔδον τὸ Βρανδεμβούργον. Τοῦτου δὲ ὁ ἐκ τοῦ πρώτου γάμου υἱὸς Ἰωακίμ Φρειδερίκος (1598—1608) παρεχώρησε τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ Χριστιανῷ καὶ Ἰωακίμῳ τῷ 1603 τὰς φραγκονικὰς Χοενζολλερικὰς κτήσεις καὶ προητοίμασε τὴν ἔνωσιν τῶν δουκῶν τῆς Πρωσσίας μετὰ τοῦ Βρανδεμβούργου. Ὁ δὲ διάδοχος αὐτοῦ Σιγισμουῆδος (1608—1619) νυμφευθεὶς τὴν πρεσβυτέραν τῶν θυγατέρων τοῦ δουκὸς τῆς Πρωσσίας Ἀλβρέχτου Φρειδερίκου ἐγένετο τῷ 1618 καὶ δούξ τῆς Πρωσσίας. Τὸν Σιγισμουῆδον διεδέξατο ὁ Γεώργιος Γουλλιέλμος (1619—40), ἐφ' οὗ εἰς ἀξιοσημείωτον ἀδυναμίαν καὶ φοβερὰν καταπτώσιν περιῆλθε τὸ Βρανδεμβούργον· διότι κατὰ τὸν τριακονταετῆ πόλεμον σουηδικὰ καὶ αὐτοκρατορικὰ στρατεύματα ἀλληλοδιαδόχως ἐπίδραμόντα τὴν χώραν ἐλεηλάτησαν καὶ διέφθειραν αὐτήν. Ἐν τούτοις ὁ υἱὸς καὶ διάδοχος αὐτοῦ Φρειδερίκος Γουλλιέλμος¹, ὁ μέγας ἐκλέκτωρ συνήθως ἐπιλεγόμενος, ἀναγορευθεὶς ἄρχων τῇ 19ῃ Δεκεμβρίου τοῦ 1840 κατώρθωσε διὰ τε τῆς πολεμικῆς ἐμπειρίας καὶ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ περινοίας καὶ ἰκανότητος οὐ μόνον τὰς ἤδη χωρισθείσας χώρας τοῦ κράτους νὰ ἐνώσῃ, ἀλλὰ καὶ νέας εἰς αὐτὸ νὰ προσθήσῃ. Ἀπὸ τοῦ περιφανοῦς δὲ τούτου ἐκλέκτορος, ὅστις ἦτο προωρισμένος νὰ πατάξῃ τὴν ἀναρχίαν τῆς πατρίδος του καὶ νὰ προετοιμάσῃ τὴν ἐθνικὴν ἐνότητα καὶ ἐλευθερίαν, ἄρχεται κυρίως ἡ ἱστορία τοῦ Πρωσσικοῦ κράτους. Τὸν Φρειδερίκον Γουλλιέλμον, ἀποθανόντα τῇ 27/9 Μαΐου 1688, διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος ὁ Γ', ὅστις ὑπῆρξεν ὁ τελευταῖος ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεμβούργου καὶ ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας².

Βασιλεῖς τῆς Πρωσσίας.

Ὁ τέως ἐκλέκτωρ Φρειδερίκος Γ' ἐπιθέτας μόνος τῇ 18 Ἰανουαρίου τοῦ 1701 ἐν Καινιγσβέργῃ τὸ βασιλικὸν στέμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐκυβέρνησε τοῦ λοιποῦ μέχρι τῆς τελευτῆς του ὡς Φρειδερίκος Α' βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας. Οὗτος ἦτο μὲν σφόδρα μάταιος καὶ ἐστερεῖτο βεβαίως μεγαλοφυΐας, ἀλλ' ὑπῆρξε κατ' ἐξοχὴν φιλόμουσος καὶ φιλόκαλος· ἐξωραΐσας τῆς πρωτεύουσας αὐτοῦ διὰ πολλῶν καλλιτεχνικῶν μνημείων καὶ ἰδρύσας τῷ μὲν 1694 τὸ ἐν Χάλλῃ πανε-

1) Ὁ κόμης τῆς Νυρεμβέργης Φρειδερίκος ὁ ΣΤ', γνωστὸς ἰδίᾳ ὡς Φρειδερίκος Α' ἐκλέκτωρ τοῦ Βρανδεμβούργου, ἐγεννήθη τῷ 1372. Ἡ δ' ἐπίσημος ἀναγόρευσις αὐτοῦ ὡς ἐκλέκτορος ἐγένετο τῇ 18 Ἀπριλίου τοῦ 1417 ἐν Κωνσταντίνῃ (Konstanz).

(2) Ὁ Φρειδερίκος οὗτος ἠγωνίστατο γενναίως καὶ κατὰ τῶν Τούρκων τῷ 1396 ἐν τῇ μάχῃ τῆς Νικοπόλεως.

3) Ἐκ τοῦ βρανδεμβουργικοῦ μεγάλου κλάδου ἀνεβλάστησαν ἐν τῷ μεταξῷ καὶ οἱ κλάδοι τῶν Ansbach, Baireuth καὶ Schwedt, οἵτινες ὁμοῦ ἐξηφανίσθησαν παντελῶς.

1) Ὁ μέγας ἐκλέκτωρ γεννηθεὶς τῇ 16 Φεβρουαρίου τοῦ 1620 ἐνυμφεύθη τῷ 1646 τὴν ἐνάρετον καὶ ὠραίαν πριγκίπ. τῆς Ὁρανίας Λουίζαν, ἣτις ὑπῆρξε μία τῶν διακεκοιμένων ἡγεμονίδων τῆς Γερμανίας.

2) Ὁ Φρειδερίκος Α' γεννηθεὶς τῇ 11 Ἰουλίου τοῦ 1657 ἐνυμφεύθη τῷ 1684 τὴν πριγκίπ. τοῦ Ἀννοθέρου Σοφίαν Καρλότταν, ἣτις ὑπῆρξε κατ' ἐξοχὴν φιλόμουσος προστατεύσασα τοὺς λογιῶνας καὶ ὑποστηρίξασα σπουδαίως τὴν διάδοσιν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς καλλιτεχνίας ἐν τῷ κράτει.

πιστήμιον, τῷ δὲ 1699 τὴν Ἀκαδημίαν τῶν τεχνῶν καὶ τῷ 1700 τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ἐν Βερολίῳ.

Τὸν Φρειδερίκον Α' ἀποθανόντα τῇ 13/25 Φεβρουαρίου τοῦ 1713, διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος Γουλλιέλμος Α' ¹, ὅστις εἰ καὶ ὑπῆρξε σκαῖός, βίαιος καὶ ιδιότροπος, ἐστερεῖτο δὲ καὶ παιδείας, ἀπεδείχθη ὅμως ἐμπειρότατος τῶν πολεμικῶν πραγμάτων, πρὸς δὲ σώφρων ἐνάρετος καὶ λίαν συνετός. Ἐπὶ τῶν πρώτων δὲ ἡμερῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Utrecht (11 Ἀπριλίου 1713) ἀνεγνωρίσθη ἐπισήμως ἡ Πρωσσία ὡς βασιλεῖον ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων.

Τὸν Φρειδερίκον Γουλλιέλμον Α' τελευτήσαντα τῇ 31 Μαΐου τοῦ 1740 διεδέξατο ὁ μεγάλθυμος συνετώτατος καὶ μεγαλεπήβολος αὐτοῦ υἱὸς Φρειδερίκος Β' ὁ Μέγας ² ὅστις καὶ ὡς φιλόσοφος, καὶ ὡς συγγραφεὺς, καὶ ὡς πολιτικός, καὶ ὡς νικηφόρος στρατηλάτης διέπρεψεν εὐρύνας τὸ κράτος οὐσιωδῶς καὶ ἀνυψώσας αὐτὸ εἰς ἐπίζηλον θέσιν μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

Τὸν Μέγαν Φρειδερίκον, ἐκμετρήσαντα τὸ ζῆν τῇ 5/17 Αὐγούστου τοῦ 1786 διεδέξατο ὁ ἀνίκανος αὐτοῦ ἀνεψιὸς Φρειδερίκος Γουλλιέλμος Β' ³, οὐτινος ὁ βίος ὑπῆρξε λίαν ιδιότροπος καὶ σκανδαλώδης.

Τοῦτον δ' ἀποθανόντα τῇ 4/16 Νοεμβρίου 1797 διεδέξατο ὁ ἀγαθὸς καὶ ἐνάρετος υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος Γουλλιέλμος Γ' ⁴, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποῦ δεινοπαθήματα πολλὰ, ὡς γνωστόν, ὑπέστη ἡ Πρωσσία, ἐδόθη ὅμως μεγάλη ὤθησις εἰς τὴν ἐν γένει τοῦ κράτους ἐκπαίδευσιν καὶ ἰδρύθη καὶ τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Βερολίνου (1810), ὡς καὶ τὸ τῆς Βόννης.

Τὸν πολυπαθῆ Φρειδερίκον Γουλλιέλμον Γ' τελευτήσαντα τῇ 26/7 Ἰουνίου τοῦ 1840 διεδέξατο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος Γουλλιέλμος Δ' ⁵, ἀνὴρ ἐπιπόλαιος μὲν καὶ δεσποτικός, ἀλλὰ χρηστός, λόγιος καὶ λίαν φιλόμουσος. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τούτου ἀνωκοδομήθη μεγαλοπρεπῶς καὶ ὁ ἀρχαιότατος πύργος τοῦ Χοενζόλλερν.

Τὸν Φρειδερίκον Γουλλιέλμον Δ' ἀποθανόντα τῇ 21/2 Ἰανουαρίου τοῦ 1861 διεδέξατο ὁ νεώτερος αὐτοῦ ἀδελφός

1) Οὗτος ἐγεννήθη τῇ 25 Αὐγούστου 1688.

2) Ὁ Μέγας Φρειδερίκος, οὐτινος μήτηρ ὑπῆρξεν ἡ ὠραία, λογία καὶ ἐνάρετος Σοφία Δωροθέα, ἐγεννήθη τῇ 24 Ἰανουαρίου τοῦ 1712 ἐν Βερολίῳ.

3) Οὗτος ἐγεννήθη τῇ 13/13 Ἰουλίου τοῦ 1744.

4) Ὁ Φρειδερίκος Γουλλιέλμος Γ' γεν. τῇ 3 Αὐγούστου τοῦ 1770 ἐνυμφεύθη τῷ 1793 τὴν ἐνάρετον θυγατέρα τοῦ δουκὸς τοῦ Μεκλεμβούργου-Στρέλιτς Λουίζαν, ἧτις ὑπῆρξε πρότυπον ἀφωσιωμένης συζύγου, φιλοστοργοτάτης μητρὸς καὶ πατριωτικωτάτης βασιλίσσης. Ἡ πολυπαθὴς καὶ μεγαλόψυχος αὕτη μήτηρ τοῦ Φρειδερίκου Γουλλιέλμου Δ', τοῦ Γουλλιέλμου Α' καὶ τῆς Ἀλεξάνδρας, συζύγου τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Πρωσίας Νικολάου, ἀπέθ. τῷ 1810.

5) Ἐγεννήθη τῇ 3/15 Ὀκτωβρίου τοῦ 1795, ἐνυμφεύθη δὲ τῷ 1823 τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Βυαρίας Μαξιμιλιανῶ Α' Ἐλισάβετ, ἧτις προσῆλθεν ἀπὸ τῆς δυτικῆς εἰς τὴν προτεσταντικὴν ἐκκλησίαν.

Γουλλιέλμος ὁ Α' ¹, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ ἕβδομος βασιλεὺς τῆς Πρωσίας καὶ ὁ πρῶτος αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας.

Οὕτω δὲ οἱ κατ' ἀρχὰς μικροὶ κόμητες τῆς ἐν τῇ νοτιο-δυτικῇ Γερμανίᾳ μικρᾶς καὶ ὀρεινῆς χώρας Χοενζόλλερν ἐγένοντο μικρὸν κατὰ μικρὸν καὶ κόμητες τῆς Νουρεμβέργης, εἶτα δ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἐκλέκτορες τοῦ ἐν τῇ βορειοανατολικῇ Γερμανίᾳ Βρανδεμβούργου περιβληθέντες μετὰ ταῦτα τῷ μὲν 1701 τὴν βασιλικὴν τῆς Πρωσίας πορφύραν τῷ δὲ 1871 καὶ τὸ πανένδοξον τῆς νέας γερμανικῆς αὐτοκρατορίας στέμμα.

Βασιλεῖς τῆς Πρωσίας καὶ αὐτοκράτορες τῆς Γερμανίας

Ὁ Γουλλιέλμος Α' ὡς βασιλεὺς στεφθεὶς μετ' ἐκτάκτου λαμπρότητος τῇ 6/18 Ὀκτωβρίου τοῦ 1861 ἐν Καινιγσβέργη, ἔνθα εἶχε στεφθῆ καὶ ὁ Α' Φρειδερίκος, ἀνηγορεύθη προτάσει μὲν τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκου Β', ὁμοθυμῶν δὲ ἐγκρίσει καὶ πάντων τῶν λοιπῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας, ὡς καὶ σύμπαντος τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ νικηφόρος τῇ 6/18 Ἰανουαρίου τοῦ 1871 ἐν Βερσαλλίαις τῆς Γαλλίας αὐτοκράτωρ τῶν Γερμανῶν. Ἐπὶ τούτου δὲ ἡ Γερμανία ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὕψιστον τῆς δόξης καὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῆς σημεῖον.

Τὸν ὑπὸ τὸ κραταῖον αὐτοῦ σκῆπτρον πάντα τὰ γερμανικὰ κράτη ἐνώσαντα καὶ κλείσαντα δαφνοστεφῆ Γουλλιέλμον τὸν Α' ἐκμετρήσαντα τὸ ζῆν τῇ 9/21 Μαρτίου τοῦ 1888 διεδέξατο ὁ κλεινὸς καὶ ἐπίσης δαφνοστεφῆς υἱὸς αὐτοῦ Φρειδερίκος ὁ Γ', ὅστις καὶ λαοφιλὴς κατ' ἐξοχὴν ὑπὸ τῶν Γερμανῶν ὠνομάσθη. Τὴν δ' ἐπὶ τὸν θρόνον ἄνοδον καὶ τὴν πρὸς τὸν Γερμανικὸν λαὸν σπουδαιότητα τοῦ Φρειδερίκου Γ' ² προκήρυξιν πάντες πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ὡς ἐγγύησιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης ἐχαιρέτισαν γηθοσύνως, ἀλλ' ἄτυχῶς καὶ μετὰ τινος ὑπομυχίου ὀδύνης ἐνεκα τῆς κατατροχούσης αὐτὸν ὀδυνῆς καὶ βροστολογίου νόσου, ἧτις ἐπιταθεῖσα μοιραίως πρόεπεμψε τὸν πολυκλαυστον αὐτοκράτορα μετὰ τρίμηνον μόνον κυριαρχίαν εἰς τὸν τάφον τῶν πατέρων του.

Τὸν Φρειδερίκον Γ' ἀποθανόντα τὴν 3/15 Ἰουνίου τῷ 1888

1) Ὁ Γουλλιέλμος Α' ἐγεννήθη τῇ 10/12 Μαρτίου τοῦ 1797, ἐνυμφεύθη δὲ τῇ 30/11 Ἰουνίου τοῦ 1829 τὴν Αὐγούσταν πριγκίπισσαν τοῦ Σάξεν — Βαϊμάρ, ἐξ ἧς ἐγέννησε τὸν διάδοχον Φρειδερίκον καὶ τὴν Λουίζαν (νῦν μεγάλην δούκισσαν τοῦ Βάδεν).

2) Ὁ Φρειδερίκος Γ' ἐγεννήθη τῇ 6/18 Ὀκτωβρίου τοῦ 1831, ἐνυμφεύθη δὲ τῇ 1/13 Ἰανουαρίου τοῦ 1858 τὴν θυγατέρα τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας Βικτωρίαν, ἐξ ἧς ἐγέννησε 4 υἱοὺς καὶ 4 θυγατέρας τὸν νῦν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας Γουλλιέλμον, τὴν Καρλότταν γεν. τῇ 12/24 Ἰουλίου 1860 καὶ νυμφευθεῖσαν τῇ 6/18 Φεβρουαρίου 1878 τὸν πριγκ. τοῦ Σαξ — Μάινιγγεν, τὸν Ἐρρίκον γεν. τῇ 2/14 Αὐγούστου 1862, τὴν Βικτωρίαν γεν. τῇ 31/12 Ἀπριλίου 1866 καὶ νυμφευθεῖσαν τῷ 1890 τὸν πριγκ. τοῦ Σχαουμβουργ-λίππε, τὴν Σοφίαν γεν. τῇ 2/14 Ἰουνίου 1870 καὶ νυμφευθεῖσαν τῇ 15/27 Ὀκτωβρίου 1889 τὸν διάδοχον τοῦ Ἑλλ. Θρόνου Κωνσταντίνου, τὴν Μαργαρίταν γεν. τῇ 10/22 Ἀπριλίου 1872, τὸν Σιγισμουῶνδον (γεν. τῷ 1864 καὶ ἀποθ. τῷ 1866) καὶ τὸν Βάλδεμαρ (γεν. τῷ 1862 καὶ ἀποθανόντα τῷ 1879).

διεδέξατο ὁ νῦν εὐκλεῶς ἀνάστων Γουλιέλμος ὁ Β' πρωτότοκος μὲν υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου, ἀδελφὸς δὲ τῆς προσηλοῦς τῷ πανελληνίῳ καὶ χαριτοῦρου συζύγου τοῦ σεπτῷ τοῦ Ἑλλ. θρόνου διαδόχου Κωνσταντίνου Σοφίας, ἧς τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν ἀγίαν καὶ ὀρθόδοξον τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἅπας ὁ ὀρθόδοξος χριστιανικὸς κόσμος μετὰ πλμῶν καρδίας σήμερον χειρετίζει ὡς θεῖον προμήνυμα τῆς μελλούσης θριαμβευτικῆς αὐτῆς εἰσόδου εἰς τὸν ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων ὑμῶνυμον αὐτῇ ναὸν τοῦ Ὑψίστου.

Ἀθήνησι τῇ 20 Ἀπριλίου 1891.

N. Γ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ

Ο ΑΓΓΛΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΚΑΙ Ο ΜΟΛΤΚΕ.

Ἐκ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ τύπου καὶ ὁ ἀγγλικὸς ἀνορθολογισμὸς προσηκόντως εἰς τὸ φέρετρον τοῦ μεγίστου τῶν ἐν τῇ παρούσῃ ἑκατονταετηρίδι στραταρχῶν κόμητος φὸν Μόλτκε.² Καὶ δὴ πρώτη ἡ ἡμέρα *Standard* (ἀπὸ χρονίας 27 Ἀπριλ. ν. ξ.) προοιμιάζεται ὡδε «ἡ Ἀγγλία πρόθυμος κατατίθησι τὸν προσήκοντα στέφανον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Μόλτκε, διότι ὁ τῆς Ἀγγλίας θαυμασμὸς οὐδέποτε παρεβλάφθη ὑπὸ τινος ἀλγεινοῦ προελθόντος παρὰ τοῦ στρατάρχου αὐτοῦ. Παρεκτὸς τούτου ὁ Μόλτκε σύμπλον τοῦ βίου ἔσχε ἀγγλίδα, ὥστε δὲν εἶνε ξένος διὰ τὴν Ἀγγλίαν» β) ἡ *Daily News* αὐτοῦ Μόλτκε, λέγει, ἡ σταδιοδρομία ἦτο τέλειος βίος στεφθεὶς καὶ διὰ τελείου θανάτου. Οὐδεὶς ἄλλος ἀνὴρ εὑρηται ἐν τῇ ἱστορίᾳ, ὅς τις ἐκ τοῦ ἀποτυπώματος αὐτοῦ ὑπῆρξε τοσοῦτον στρογγύλος καὶ τέλειος. Ὁ θάνατος ἐνός τοιοῦτου ἀνδρὸς εἶνε κρίσιμον γεγονός ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ. Μετ' αὐτοῦ ἡ ἀρχαία τάξις τῶν πραγμάτων μικροῦ δεῖν ἐφίκετο τοῦ τέλους, διότι εἰς μόνος καὶ μοναδικὸς βίος (ἐνταῦθα τοῦ λόγου ὑπαινίσσεται τὸν μεγαλειόβουλον Βισμάρκ, περὶ οὗ εὐπαρησιαστικῶς δυνάμεθα νὰ λέγωμεν «ὅσον προὔστη τῆς Γερμανίας ἐγένετο μεγίστη») κεῖται νῦν μεταξὺ τῆς ἀρχαίας τάξεως καὶ τῶν νέων χρόνων Ἡ Γερμανία τυγχάνει μὲν ἡ κοιτίς τῶν ἡρώων, πλὴν ἄλλ' ὁμοίως

1) Ὁ νῦν αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Γουλιέλμος ὁ Β' γεννηθεὶς τῇ 15]27 Ἰανουαρίου 1859 ἐν Βερολίῳ ἐνομφεῦθη τῇ 15]27 Φεβρουαρίου τοῦ 1881 τὴν πριγκιπίδα Αὐγούσταν Βικτωρίαν θυγατέρα τοῦ δούκῃ τοῦ Σλέσβιχ Ὀλσταίν (γενν. τῇ 10]22 Ὀκτωβρίου 1858), μεθ' ἧς ἐγέννησε ὃ τέκνα τὸν νῦν διάδοχον τοῦ θρόνου Γουλιέλμον γεννηθ. τῇ 24]6 Μαΐου 1882, τὸν Αἰτελ Φρειδερίκον (γενν. τῇ 25]7 Ἰουλίου 1883) τὸν Ἀδαλβέρτον (γενν. τῇ 2]14 Ἰουλίου 1884) τὸν Αὐγουστον Γουλιέλμον (γενν. τῇ 17]29 Ἰανουαρίου 1887), τὸν Ὁσκάρ (γενν. 15]27 Ἰουλίου 1888), καὶ τὸν νεώτατον Γουλιέλμον (γεν. τῷ 1890).

2) Πρὸς τούτοις καὶ ἡ ἀπτικὴ δημοσιογραφία ἐφιλοτιμήθη ὅπως πλέξῃ ἐγκώμια ἐπάξια τοῦ ἐνδόξου στρατηγοῦ, πρῶτον ἡ Παλιγγενεσία μετ' αὐτὴν ἡ «Ἐφημερίς» προήγαγεν εἰς φῶς σπουδαῖον βιογράφημα καὶ καθόλου τὸν στρατηγικὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀποιοχόμενου, εἶτα ἡ Πρωΐα, οἱ Καιροί, ἡ Ἐπιθεώρησις, τὸ Ἄστυ, ἡ Νέα Ἐφημερίς καὶ τὰ λοιπὰ φύλλα τῆς ἐλληνικῆς μητροπόλεως.

μέλλει νὰ διέλθῃ μακρὸς ὁ χρόνος, ἕως οὗ τοιαύτη ἀρίζηλος τριανδρία (Γουλιέλμος ὁ γηραιός, Βισμάρκ καὶ Μόλτκε) ἐπιφανῆ ἐπὶ τοῦ γερμανικοῦ ἐδάφους, ὡς οἱ θαυμαστοὶ ἐκεῖνοι ἄνδρες, οἵτινες παρὰ τὸ Σεδὰν ἐδημιούργησαν τὸ νέον γερμανικὸν κράτος γ) ὁ *Daily Telegraph* αὐρῖσκει τὸν εἰρηναῖον θάνατον διὰ τὸν ἀποιοχόμενον ἦρωα τῆς Γερμανίας, κατ' ἐξοχὴν καταλλήλων, διότι εἰ καὶ ὁ Μόλτκε ὑπῆρξεν εἰς τῶν μεγίστων στρατηγῶν οὐδὲν ἦττον δὲν θὰ ἤρμυζεν αὐτῷ θάνατος στρατιώτου διὰ σφαίρας, ἢ ξίφους, τοιοῦτος θάνατος δὲν θὰ συνεβιβάζετο πρὸς τοὺς ἀπὸ φύσεως τρόπους αὐτοῦ, διότι κυριολογικῶς ὁ Μόλτκε ἐγεννήθη ὡς γερμανὸς λόγιος, ὃν ἡ εἰμαρμένη ἔνεκα μεγάλων καὶ ἐπὶ πολὺ ἐκτεινομένων λόγων ἀνέδειξε στρατηγόν. «Ὅθεν εὐλόγως τῷ ἐπιστήμονι αὐτῷ στρατιώτῃ ἐπέπρωτο εἰρηναῖος θάνατος». Καὶ δικαίως λέγει ταῦτα ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐφημερίς, διότι, ὡς ἀναγινωσκόμεν τὰς ὑστάτας αὐτοῦ στιγμὰς ἐκοιμήθη τὸν αἰώνιον ὕπνον τοῦ δικαίου. Ὁ στρατάρχης Μόλτκε (προσεπάγει ἡ τῆς Κολωνίας ἐφημερίς) παρεῦρέθη ἔτι τῇ 24 Ἀπριλίου κατὰ τὴν συνεδρίαν τοῦ κοινοβουλίου (κυριολογικώτερα τῆς βουλῆς τῶν εὐγενῶν), καὶ διελέχθη πρὸς πολλοὺς βουλευτάς. Μετὰ δὲ τὸ γεῦμα ἐκάπνισεν, ὡς τὸ σῦνηθες, τὸ σιγάρον καὶ συνέπαιξε Βύστ μετὰ τοῦ ταγματάρχου φὸν Μόλτκε καὶ τῆς τούτου γυναικὸς καὶ μετὰ τοῦ νεωτέρου ἀνεψιοῦ (εἰσηγητοῦ ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς παιδείας). Ἐν τῷ τελευταίῳ παιγνίῳ ἀπεφλεγμάτισε πρὸς ἰδίαν χαράν, αἱ δυνάμεις ὁμῶς ἐγκατέλιπον αὐτόν, δι' ὃ ὁ ταγματάρχης φὸν Μόλτκε προέτρεψεν αὐτόν ὅπως παύσῃται παίζων καὶ νάναπαυθῇ. Παρηκολούθησε λοιπὸν τὴν συμβουλήν καὶ μόλις κατακλιθεὶς ἐξέπνευσεν ἀνευ οὐδενὸς σημείου ἀγωνίας. Τὰ δὲ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου παρέμειναν ἀμετάβλητα καὶ παρεμφερῆ πρὸς κοιμώμενον. Ὅτε κληθεὶς ἀφίκετο ὁ ἰατρός τοῦ στρατάρχου διδάκτωρ Βαῦστερ οὐδὲν ἄλλο ἠδυνήθη νὰ πράξῃ ἢ νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὸν ἐπισυμβεχίνοντα θάνατον. δ) Ἡ *Pall Mall Gazette* ἐρωτᾷ ἂν τὸ μέλλον ποτὲ πάλιν μέλλει νὰ γεννήσῃ ἕνα τοιοῦτον τέλειον στρατιώτην, οἷος ἐγένετο ὁ Μόλτκε καὶ πέμπτον καὶ ὕστατον ἡ *Globe* ἐπισφραγίζουσα πάντα τὰ ἐγκώμια προσεπιλέγει «ὅτι τοῦ Μόλτκε ὡς στρατηγοῦ οὐδεὶς θελεὶ ἀναδειχθῆ ὑπέρτερος». Περαιόντες τό γε νῦν τὰ περὶ Μόλτκε ἐπιλέγομεν ὅτι ἡγεμονικῶν ἐνδείξεων τιμῆς ἠξιώθη ἀποθανών, διότι καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς νεκροφόρου ἀμάξης ἐγένετο ἡ μετακομιδὴ τοῦ λειψάνου αὐτοῦ εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τοῦ Λέρτερ δι' ἧς μετηνέχθη ὁ νεκρὸς Γουλιέλμου τοῦ Α' καὶ Φρειδερίκου τοῦ Γ' εἰς τὴν ὕστατην κατοικίαν καὶ ἅπαντες ἀπαξκπλῶς οἱ τῆς Γερμανίας ἡγεμόνες ἐπενθορόρησαν ἐπὶ τῇ τελευταίῃ τοῦ ἐνός τῶν ἰδρυτῶν τοῦ ἤδη μεγάλου καταστάντος γερμανικοῦ κράτους.

Ἐν Ἀθήναις κατὰ Ἀπρίλιον 1891.

N. ΠΕΤΡΗΣ.